



گاهنامه ادبی، شکوه واژه ها



موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی کیلان

معاونت دانشجویی و فرهنگی

سال دوم / شماره دهم / ۱۴۰۰/۰۶/۳۱

- * آثاری از شاعران مطرح استان
- * قیصر امین پور (جنگ، عشق و صلح و سرود)
- * معرفی کتاب
- * نگاهی به ادبیات و آثار بمب های شیمیایی





گاهنامه (ادبی) شکوه واژه ها



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی واحد گیلان

ویژه نامه هفته دفاع مقدس

شماره : دهم

۱۴۰۰/۰۶/۳۱

سال : دوم

شناسنامه

صاحب امتیاز

معاونت دانشجویی و فرهنگی

مدیر مسئول

سپیده ساجدی

زیر نظر شورای سردبیری

طراح صفحات و گرافیک

سروناز رحیمی دانش

فهرست

۱) آثاری از شاعران مطرح استان

صفحه ۱-۲

۲) قصیر این پور (جنگ، عشق و صلح و سرود)

صفحه ۳-۴

۳) معرفی کتاب

صفحه ۵

۴) نگاهی به ادبیات و آثار برب های شیمیایی

صفحه ۶

سخن دبیر :



در گذر تاریخ، ادبیات، زبانی مشترک ، برای انسان ها بوده و به داشته های فرهنگی یک

جامعه ، اعتبار و ارزش می دهد.

موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی گیلان در راستای ارتقا جایگاه ادبیات و ارج نهادن به آن، درصدد معرفی و نشر آثار فاخر در این صفحه می باشد.

امید آنکه بتوانیم در راستای این هدف والا و ارزشمند ، قدمی به راستی برداشته و مورد توجه شما مخاطبان فرهیخته قرار گیرد.

سپیده ساجدی

دبیر کانون شعر و ادب موسسه

مدیر مسئول گاهنامه ادبی شکوه واژه ها



۰۱۳-۳۳۴۴۸۹۹۴-۷

www.jdrasht.ac.ir

آدرس: رشت، بلوار لاکان، میدان ولایت، مجتمع آموزشی و پژوهشی جهاد دانشگاهی گیلان



گاهنامه (ادبی) شکوه واژه ها



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی واحد گیلان

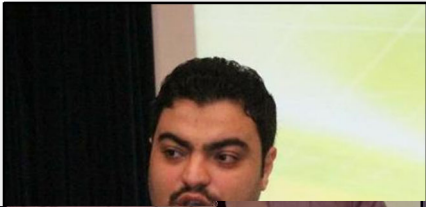
ویژه نامه هفته دفاع مقدس

شماره : دهم

۱۴۰۰/۰۶/۳۱

سال : دوم

با شاعران



#

! !

» »:

« »

#

...

#

...

...

...

...

...

...

#

— #



گاهنامه (ادبی) شکوه واژه ها



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی واحد گیلان

ویژه نامه هفته دفاع مقدس

شماره : دهم

۱۴۰۰/۰۶/۳۱

سال : دوم

با شاعران



! !

...

#

— #

#



گاهنامه (ادبی) شکوه واژه ها



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی واحد گیلان

ویژه نامه هفته دفاع مقدس

شماره : دهم

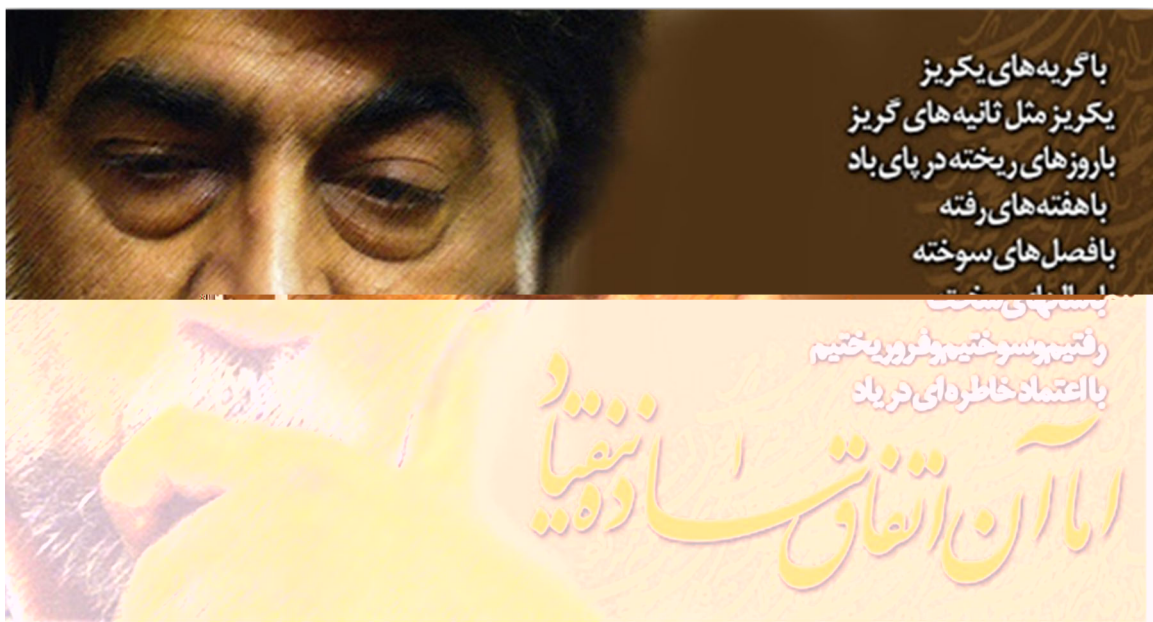
۱۴۰۰/۰۶/۳۱

سال : دوم

قیصر امین پور

قیصر امین پور؛ جنگ، عشق و صلح سرود

بی تردید یکی از قله‌نشینان ادبیات منظوم دفاع مقدس قیصر امین پور می باشد، که با آثار درخشان و قلم جادویی‌اش، سراییدن در مسیر ثبت حماسه هشت ساله جنگ تحمیلی و سال‌های بعد از آن را چنان با مفاهیمی همچون عاطفه، تعهد، عشق، آرمان و صلح گره زد که نام خود را به عنوان یکی از راهنمایان مسیر صحیح جریان شعر دفاع مقدس برای همیشه در تاریخ ادبیات کشورمان، آفتابی و ماندگار کرد. امین پور شاعر معاصر و در عین حال موثری بود که اعتقادش به بن‌مایه‌های هویت مردم انقلابی از یک‌سو و تعهدش به حماسه آفرینی رزمندگان اسلام در جبهه های حق علیه باطل در سوی دیگر، باعث شد تا افعال را در قامت همراهی با ادبیات به نسیان تاریخ بسپارد و خود را مردانه و عاشقانه وقف ادبیات و شعر دفاع مقس کند. قیصر امین پور در سال ۱۳۳۸ در روزی بهشتی از اردیبهشت ماه پا به



دنیا گذاشت. او که تا کمی بعد قیصر شعر فارسی لقب گرفت، از جنگ سرود و عشق و صلح. نامش زبان به زبان می چرخید و شعرش دست به دست می رفت. نام کوچکش آنجا آغاز می شد که عشق پایان می گرفت. قیصر پیوندی میان ردپای شعر کهن و امروز است. در زبان ساده و در مفهوم عمیق. آنجا که غزل می گفت شور و ذوق مردی عاشق داشت و آنجا که از نامرادی ها و دردها به رنجی که می برد قلم می فرسود، دردهایش را آواز می داد. همان دردهایی را که چامه و چکامه نبودند. همان دردهایی نگفتنی. همان دردهای مردم را! در حقیقت شعر امین پور از دو زاویه آرمان گرایی و تعهد گرایی بی تردید قابلیت جریان سازی ادبیات دفاع مقدس را شدنی کرد. برای کسانی که همسو، همدوش و همگام با او در آن سال ها حماسه هشت ساله را شاعری می کردند تا شاعرانی که پس از جنگ تحمیلی مسیر شاعرانگی را برای بیان احوالات سفر درونی شان انتخاب کردند؛ تعهدگرایی قیصر در بازتاب عینی و حقیقی جبهه های جنگ و آرمان گرایی اش برای تحقق مفهوم صلح در سایه پیروزی نور بر ظلمت را هجی می کردند. تاثیری که اشعار امین پور در روایت صادقانه و صریح رادمردی و دلاورمردی رزمندگان اسلام گاه به تلخ و گاه به شیرین از نوشیدن شهرت شهادت گرفته تا پیروزی در عملیات؛ در سال های همراهی با جنگ به قلم امین پور شعر می شد؛ بازتاب همان ادای رسالت و دینی بود که نویسندگان و شاعران متعهد به آرمان های انقلاب این بار نه در حرف بلکه در عمل، حضورشان را ثابت می کردند. برخلاف جریانی که در سال های پس از جنگ تعدادی از شاعران در پیش گرفتند و شروع به خاطره گویی این بار در قامت نظم و شاعری کردند و آرزویشان بار دیگر بازگشت به فضای جبهه ها بود؛ اینبار اما امین پور عینیت و واقعیت جامعه را تصویر می کرد. به خصوص برای نسل نوجوان و جوانانی که در آن سال ها یا هنوز به دنیا نیامده بودند و یا اگر دنیا آمده بودند به قد خردسالی یاد، خاطره و ذهنیتی از آن سال ها نداشتند. امین پور در کنار صداقت همیشه همراهش بر شعر، شروع امیدآفرینی و بازتاب حماسه هایی را آغاز کرد که به تجلی مفاهیمی چون ایثارف شهادت، پایداری و مقاومت دامن می زد. مفاهیمی که نوجوانان و جوانان سال های پس از جنگ در پس پشت سایه ترس از موشک باران و فرار از آثریر های قرمز قرار بود با شعر قیصر خاطری بازسازی ایران را تصویر و ترسیم کنند.



گاهنامه (ادبی) شکوه واژه ها



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی واحد گیلان

ویژه نامه هفته دفاع مقدس

شماره : دهم

۱۴۰۰/۰۶/۳۱

سال : دوم

قیصر امین پور

می خواستم
شعری برای جنگ بگویم
دیدم نمی شود
دیگر قلم زبان دلم نیست
گفتم:

باید زمین گذاشت قلم ها را
دیگر سلاح سرد سخن کارساز نیست
باید سلاح تیزتری برداشت
باید برای جنگ
از لوله تفنگ بخوانم
-با واژه ی فشنگ-

می خواستم
شعری برای جنگ بگویم
شعری برای شهر خودم - دزفول-
دیدم که لفظ ناخوش موشک را
باید به کار برد

اما
موشک
زیبایی کلام مرا می کاست
گفتم که بیت ناقص شعرم
از خانه های شهر که بهتر نیست
بگذار شعر من هم
چون خانه های خاکی مردم
خرد و خراب باشد و خون آلود
باید که شعر خاکی و خونین گفت
باید که شعر خشم بگویم
شعر فصیح فریاد
-هر چند ناتمام...

قیصر امین پور آثار متعددی را در قالب کتاب برای ما به یادگار گذاشته است که از مهمترین مجموعه شعرهای که در حوزه شعر دفاع مقدس منتشر شده است می توان به آثار درخشانی چون تنفس صبح، دستور زبان عشق، گل ها همه آفتابگردانند و دفتر شعر آینه های ناگهان اشاره کرد.



در پایان یکی از ماندگارترین اشعار قیصر امین پور که به عنوان الگویی در جریان شعر دفاع مقدس شناخته می شود را با عنوان (شعری برای جنگ) با هم مرور می کنیم:



گاهنامه (ادبی) شکوه واژه ها



موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی واحد گیلان

ویژه نامه هفته دفاع مقدس

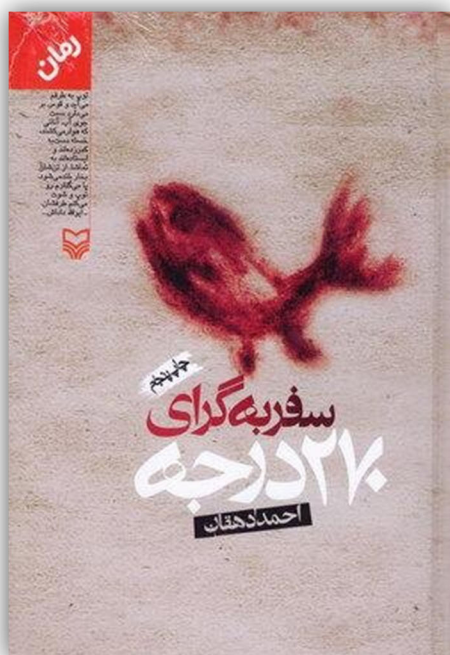
شماره : دهم

۱۴۰۰/۰۶/۳۱

سال : دوم

معرفی کتاب

سفر به گرای ۲۷۰ درج / احمد دهقان



احمد دهقان را به واقع می‌توان مهم‌ترین نویسنده جنگ ایران و عراق دانست، نویسنده‌ای که آثار بسیاری در این حوزه به رشته تحریر درآورده است. گواهی این ادعا دو موضوع است، نخست این‌که او آثار بسیار خوبی را در این حوزه نوشته است و دوم اینکه دهقان به جز مقوله جنگ به موضوع دیگری نپرداخته است. یکی از آثار ماندگار احمد دهقان در این حوزه، «سفر به گرای ۲۷۰ درجه» است، رمانی با روایتی عمیق از جنگ که بسیار مورد توجه قرار گرفت و جوایز متعددی را همچون جایزه بیست سال داستان نویسی، جایزه چهارمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس و... از آن خود کرد. این رمان، داستان سفر یک نوجوان به نام ناصر به عمق جبهه‌های جنگ تحمیلی را روایت می‌کند. روایتی مستندگونه نویسنده از مشاهدات خود در زمان جنگ. دهقان تلاش خود را کرده تا داستانی پرکشش را بر اساس این مشاهدات خلق کند.

پل معلق / محمدرضا بایرامی



«پل معلق» بخشی از داستان زندگی سربازی به نام (نادر صدیق) را که عضو پدافند نیروی هوایی است، روایت می‌کند؛ سربازی که در نیمه خدمت، پدر، مادر و خواهرش را از دست می‌دهد. خود را در مرگ آن‌ها مقصر می‌داند و به دنبال فرار از گذشته است و این‌چنین کشکشی درونی که با داستان جنگ گره می‌خورد. جدال با افکار درونی از ویژگی‌های بارز «پل معلق» است. بایرامی در این اثر، نگاهی بیرونی به شخصیت اصلی و ماجرایش دارد و با استفاده از عنصر غافلگیری توانسته جذابیت قابل قبولی را برای مخاطب ایجاد کند.

آواز نیمه شب / داوود غفارزادگان



داوود غفارزادگان از نویسندگان صاحب نام ادبیات نوجوان پس از انقلاب اسلامی است. «آواز نیمه‌شب» در بستر جنگ ایران و عراق را اتفاق می‌افتد. نویسنده، روایتی درست و ناب از زمان خود و رویدادهای آن را در بستر داستان، تصویر می‌کند. داستان نوجوانی است که سودای نویسندگی در سر دارد و در کش و قوس شب‌های حمله هوایی به تهران و در پناهگاه سعی دارد با توصیف آنچه در پیرامون او در حال رخ دادن است، خود را در قامت یک نویسنده معرفی کند. بهره بردن نویسنده از توصیف‌ها و شخصیت پردازی‌هایی که برای مخاطب ملموس و عینی است از ویژگی‌های بارز این کتاب است که باید تعلیق و جذابیت را هم به آن اضافه کرد.



گاهنامه (ادبی) شکوه واژه ها



وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی واحد گیلان

ویژه نامه هفته دفاع مقدس

شماره : دهم

۱۴۰۰/۰۶/۳۱

سال : دوم

نگاهی به ادبیات و آثار بمب های شیمیایی / فائزه بخشی

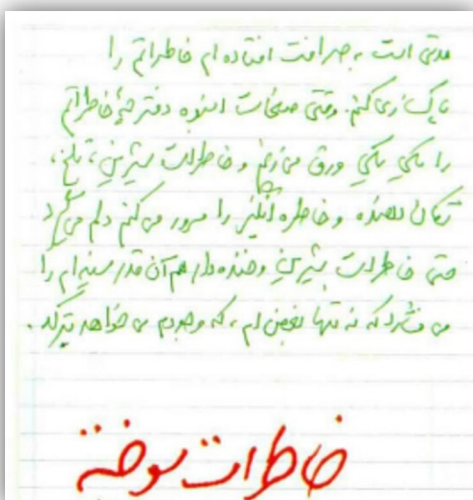


فروش و به کارگیری سلاح های شیمیایی عراق علیه ایران در جنگ هشت ساله از جمله بی رحمانه ترین جنایت های رژیم بعث در صحنه نبرد محسوب می شود که در آن هزاران انسان بیگناه کشته، مجروح و شیمیایی شدند. با اینکه سازمان ملل گزارشات ایران را درباره استفاده از سلاح شیمیایی در مناطق نظامی و غیرنظامی دریافت کرده و نیروهای خود را برای بازرسی به منطقه اعزام نمود؛ اما حاکمان عراق، همچنان از سلاح های شیمیایی علیه ایران استفاده می کردند.

با پذیرش قطعنامه ۵۹۸ از طرف ایران و محکوم کردن حملات شیمیایی عراق به وسیله سازمان ملل، شورای امنیت با تصویب قطعنامه ۶۲۰ به کارگیری سلاح شیمیایی توسط عراق را مورد محکومیت شدید قرار داد و سرانجام جنگ شیمیایی علیه ایران پایان یافت.

در واقع به کار بردن سلاح های شیمیایی به وسیله رژیم بعث در جنگ علیه ایران، یکی از موارد فاحش نقض حقوق بین الملل و از مصادیق بارز جنایات جنگی محسوب می گردد. طبق شواهد و اسناد موجود، رژیم بعث از نخستین ماه های شروع جنگ، استفاده آزمایشی از این سلاح را آغاز کرد اما به کارگیری گسترده از سلاح شیمیایی پس از شکست های پی در پی این رژیم متجاوز و منظور مقابله با موج حملات نیروهای ایران در دستور کار ارتش بعثی قرار گرفت. مهمترین عوارض استفاده از سلاح شیمیایی بر سلامت انسان، تاثیر بر ریه؛ عوارض طولانی مدت ریوی، تاول، عوارض ریوی با درجه شدید؛ عوارض دیررس چشمی ناشی می باشد.

ادبیات داستانی اما، نتوانسته چنان که شایسته ی بحث باشد خود را در این زمینه نشان دهد. تنها می توان به اشاراتی در بخش هایی از کتب داستانی معاصر و یا یک شعر در مجموعه ای، اشاره داشت. همچون (پرواز پروانه ها) که شامل خاطرات یک جانباز شیمیایی است که در کتاب به نام محمدحسن معرفی شده و در کنار روایت خاطراتش، بخشی از تاریخ ایران در دوران پهلوی، وضعیت بعد از انقلاب اسلامی در شهر اندیمشک و استان خوزستان و هشت سال دفاع مقدس هم بازگو می شود و یا ... برگه هایی از دفتر خاطرات یک شهید شیمیایی است که بصورت روزانه دسته بندی شده است



مدتی است به صرافت افتاده ام خاطراتم را پاکسازی کنم و گویی زمان مناسبی پیش آمده. وقتی صفحات انبوه دفترچه ی خاطراتم را یکی یکی ورق می زنم و خاطرات شیرین، تلخ، تکان دهنده و خاطره انگیز را مرور می کنم، دلم می گیرد. حتی خاطرات شیرین و خنده دار هم آن قدر سینه ام را می فشارد که نه تنها بغضم، که وجودم می خواهد بترکد.

وجه مشترکی در اغلب خاطره ها وجود دارد. این که همگی حس های شخصی من هستند و فقط من می فهمم که چه نوشته ام. برای همین، امروز تصمیم گرفتم، همه را بسوزانم. اما قبل از سوزاندن یک کار دیگر باید انجام دهم، آن هم جداسازی است.

برخی از صفحات به من تعلق ندارند و من حق ندارم آن ها را بسوزانم. گویی من آن جا بوده ام تا ببینم و بشنوم و بنویسم، برای همه ی مردم. از امروز این صفحات را جدا می کنم تا ببینم سرنوشت آن چه می شود.

برگه ی اول: از روزی که خرمشهر آزاد شده، بمب های شیمیایی امان این شهر ویران را بریده است. به همراه برادر مسرور باید یک گروه خارجی را همراهی کنیم تا از خرمشهر بازدید کنند. چند پیرمرد که می گویند پروفیسور هستند به همراه چند عکاس اروپایی و یک عکاس ایرانی. اروپایی ها با دیدن من تعجب کردند. شاید انتظار نداشتند نوجوانی را در قد و قواره و شکل و شمایل من در لباس نظامی ببینند. با این که خطر آلودگی شیمیایی در مناطقی که بازدید می کردیم، شدید نبود، اما همه ی گروه از ماسک بادگیر استفاده می کردند. یکی از پیرمردها به نام پروفیسور هندریکس که از بقیه سرزنده تر بود، سعی می کرد با من ارتباط برقرار کند. دست آخر هم یک خودکار به من هدیه داد. لابد فکر می کرد من با پدرم به پیک نیک آمده ام و این لباس را هم از سر شیطننت کودکانه به تن کرده ام. پروفیسور هندریکس به یکی از خبرنگاران می گفت، اگر یک سرباز ایرانی با تجهیزات کامل پدافند شیمیایی هنگام بمباران در خرمشهر می ماند، حتماً کشته می شد. زیرا این حجم مواد شیمیایی حتماً به پوست و ریه ی او نفوذ می کرد. ..

منابع:

<https://sid.ir>

<https://behdarirazmi.ir/>

<https://defapress.ir/>

<https://navideshahed.com>



موسسه آموزش عالی جهاد دانشگاهی کیلان

معاونت دانشجویی و فرهنگی

هفته دفاع مقدس گرامی باد

